

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІСНИК
АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я
Науковий журнал

Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.

Випуск 3 (91) 2016

Миколаїв
2016

Засновник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №19669-9469ПР від 11.01.2013 р.

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказами Міністерства освіти і науки України від 13.07.2015 р. №747 та від 16.05.2016 №515.

Головний редактор: В.С. Шибанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААН

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.

І.П. Атаманюк, д.т.н., доц.

В.П. Клочан, к.е.н., доц.

М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.

В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потриваєва, д.е.н., проф.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шибаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.; О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко, д.е.н., проф.; О.М. Вишневська, д.е.н., проф.; А.В. Ключник, д.е.н., проф.; О.Є. Новіков, д.е.н., доц.; О.Д. Гудзинський, д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; Р. Шаундерер, Dr.sc.Agr. (Німеччина)

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.; В.І. Гавриш, д.е.н., проф.; В.Д. Будак, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський, д.т.н., проф.; А.С. Добишев, д.т.н., проф. (Республіка Білорусь).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала, д.с.-г.н., проф.; Л.С. Патрєва, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф., академік НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н., проф.; І.П. Шейко, д.с.-г.н., професор, академік НАН Республіки Білорусь (Республіка Білорусь); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.; М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; Л.К. Антипова, д.с.-г.н., проф.; В.І. Січкарь, д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Г.П. Морару, д.с.-г.н. (Молдова)

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного аграрного університету. Протокол № 11 від 23.06.2016 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:

54020, Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9,

Миколаївський національний аграрний університет,

тел. 0 (512) 58-05-95, <http://visnyk.mnau.edu.ua>, e-mail: visnyk@mnau.edu.ua

© Миколаївський національний аграрний університет, 2016

ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

*Л. С. Патрєва, доктор сільськогосподарських наук, професор
Миколаївський національний аграрний університет*

Проаналізовано передумови для налагодження співробітництва у відповідних міжнародних агенціях. Розглянуто ключові елементи Положення щодо поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі з ЄС. Визначено шляхи державного забезпечення безпечності та якості харчових продуктів у відповідності із Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Розглянуто основні положення системи НАССР для гармонізації вітчизняних та міжнародних стандартів у сфері якості та безпеки харчових продуктів.

Ключові слова: міжнародне співробітництво, харчові продукти, безпечність, якість.

Постановка проблеми. У реалізації концепції здорового харчування населення одне з основних місць належить безпеці харчових продуктів. Головним критерієм оцінки продукції в усьому світі є якість, що визначає рівень життя суспільства в цілому і кожної людини окремо. Турбота держави про якість продукції вважається обов'язковою умовою національної економіки. Останні роки характеризуються значним посиленням уваги до проблем забезпечення безпеки харчових продуктів і посилення контролю за їх якістю як з боку окремих держав, так і на міжнародному рівні [1].

Основним напрямом державної політики Україна обрала європейський вибір, а отже шлях модернізації економіки, залучення іноземних інвестицій, вихід на світові ринки, участь у різноманітних європейських програмах та агенціях. Відповідно до цього стратегічного напрямку перед Україною постають важливі завдання у сфері безпеки харчових продуктів, вирішення яких дасть змогу забезпечити стає міжнародне співробітництво з країнами ЄС.

Стан вивчення проблеми. Агенції ЄС – це незалежні установи, які створюються з метою забезпечення ефективної реа-

лізації політики Євросоюзу в окремих секторах діяльності. На сьогоднішній день кількість таких агенцій нараховує більше 30, які мають поділ на такі види:

- агенції Спільноти (або агенції першого стовпа) є незалежними органами, які здійснюють діяльність у сферах першочергових завдань для ЄС та фінансуються здебільшого з бюджету ЄС. До агенцій Спільноти входять 23 організації, у тому числі Європейська екологічна агенція (European Environment Agency – EEA), Європейський орган з безпечності харчових продуктів (European Food Safety Authority – EFSA), Європейський центр з профілактики та контролю хвороб (European Centre for Disease Prevention and Control – ECDC), Європейська агенція хімічних речовин (European Chemicals Agency – ECHA), які є відкритими для України;

- агенції Спільної зовнішньої політики та політики безпеки (СЗБП) (або агенції другого стовпа) створено для виконання особливих технічних, наукових та управлінських завдань; фінансуються за рахунок внесків держав-членів ЄС.

Такі установи ЄС мають достатній досвід співпраці з третіми країнами (насамперед країнами EFTA – Європейської Асоціації Вільної Торгівлі та країнами-кандидатами з Центрально-Східної Європи). До агенції Спільної зовнішньої політики та політики безпеки входять 3 організації, у тому числі Європейський інститут досліджень безпеки (ISS).

Не можна не зважати на той факт, що повна участь в агенціях можлива тільки для держав-членів ЄС, проте участь країн-кандидатів можлива у вигляді таких форм: повної участі без права голосу, співпраці щодо реалізації окремих пріоритетів або заходів агенції, співпраці на нерегулярній основі.

Як правило, проекти та програми, які розроблюються агенціями, мають на меті підтримку мобільності осіб, розвиток нових знань та посилення діяльності у сферах, що є пріоритетними для ЄС. Вони виконуються виключно консорціумами за участі установ, які представляють країни ЄС [2].

Мета і завдання досліджень. Метою дослідження стало вивчення питання щодо перспектив міжнародного співробітництва України у сфері безпечності та якості харчових продуктів.

Відповідно до мети в задачу досліджень входило: проаналізувати передумови для налагодження співпраці на початку участі у відповідних агенціях; розглянути ключові елементи Положення щодо поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі з ЄС; розкрити шляхи державного забезпечення безпечності та якості харчових продуктів у відповідності із Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» № 1602-VII; розглянути основні положення системи НАССР для гармонізації вітчизняних та міжнародних стандартів у сфері якості та безпеки харчових продуктів; вивчити шляхи для здійснення міжнародного співробітництва України.

Методика досліджень. Дослідження виконували на основі аналізу інформативного матеріалу, представленого в інтернет-просторі, з вивченням проектних, нормативних та законодавчих документів з досліджуваної проблеми, узагальненні одержаних даних та формулювання певних висновків.

Результати досліджень. Як зазначає Комунікація Європейської Комісії та відображено в документах про заснування багатьох агенцій ЄС, існують певні передумови для налагодження співпраці та початку участі. Насамперед країна повинна мати інтерес і поділяти цілі та завдання агенцій, з якими вона хоче співпрацювати. Від третьої країни, що хоче співпрацювати з агенціями ЄС, вимагається також адаптація національного законодавства до законодавства ЄС і його застосування у сфері, в якій працює ця агенція. Це закріплено в установчих документах більшості агенцій, у тому числі і Європейської агенції з безпечності харчових продуктів (EFSA). Наприклад, передумовою участі в EFSA є прийняття третьою країною 375-ти директив з безпечності харчових продуктів і кормів, 95-ти директив зі здоров'я тварин, 84-х директив зі здоров'я рослин, приблизно 400 регламентів та численних рішень і рекомендацій Агенції. У деяких випадках від третьої країни також може вимагатися ухвалення та ратифікація міжнародних договорів, до яких приєдналися держави-члени ЄС у цій сфері, норми яких приймаються в ЄС [3].

27 червня 2014 року у Брюсселі була підписана Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Тимчасове застосування Уго-

ди розпочалося 1 листопада 2014 року, хоча повне тимчасове застосування Розділу IV Угоди про асоціацію (що охоплює Поглиблену та всеохопну зону вільної торгівлі) розпочалося 1 січня 2016. Тим часом, для того, щоб засвідчити свою підтримку українським експортерам, ЄС продовжило застосування автономних торгових преференцій (що набули чинності 23 квітня 2014) до кінця цього терміну [4].

Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі (ПВЗВТ) є частиною Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом та однією з найамбітніших двосторонніх угод, які укладав будь-коли Євросоюз. ПВЗВТ надасть Україні можливості для модернізації її торговельних відносин та економічного розвитку. Інструментами для цього є відкриття ринків шляхом поступового скасування митних тарифів, надання безмитного доступу в рамках квот, а також масштабна гармонізація українських законів, норм та стандартів з тими, що діють у ЄС у різних прямо або опосередковано пов'язаних із торгівлею секторах. Це створить умови для гармонізації стандартів України та ЄС у ключових галузях.

Положення щодо поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі виписані у 15 главах, 25 додатках та 2 протоколах. Огляд ключових її елементів дано у брошурі, яка є спільною публікацією Представництва Євросоюзу в Україні, Міністерства закордонних справ України та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [5].

У главі 1 «Доступ до ринку товарів» йдеться про зменшення чи скасування мит на імпорт та експорт. Загалом, Україна та ЄС скасують імпортні мита на близько 97 та 96,3% тарифних ліній відповідно. Для сільськогосподарської продукції з моменту тимчасового застосування Угоди з боку ЄС та її ратифікації Україною мита буде скасовано на 35,2% тарифних ліній Україною та 83,1% – Євросоюзом. Що стосується решти товарів, то по 52% тарифних ліній Україна запроваджує перехідні періоди тривалістю від 1 до 7 років, на 9,8% – часткову лібералізацію та на 3,0% – безмитні тарифні квоти. Це означає, що для особливо чутливих секторів поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі дає українським виробникам більше часу для адаптації

до конкурентнішого середовища, водночас надаючи споживачам більший вибір продуктів за нижчими цінами. Своєю чергою, Європейський Союз встановлює перехідні періоди на 2,0% тарифних ліній (тривалістю 3 та 7 років), а по найбільш чутливих товарах (14,9%) запропоновано доступ в рамках безмитних тарифних квот. Їх надано Україні по зернових, м'ясу свинини, яловичини та птиці, а також по деяких інших продуктах.

На сьогодні однією з найважливіших проблем, з якою стикаються українські і європейські компанії, є проблема відмінності технічних норм і стандартів, що ускладнює транскордонну торгівлю. ПВЗВТ передбачає узгодження українських та європейських стандартів для промислових товарів і сільськогосподарської продукції; а це означає, що кожен матиме змогу виробляти та продавати за єдиними правилами.

Глава 3 «Технічні бар'єри в торгівлі» спрямована на зменшення перепон для торгівлі, що виникають у зв'язку із різницею в технічних регламентах України та ЄС, стандартів, процедур оцінки відповідності та інших вимог до якості продукції. Сторони в Угоді підтверджують свої зобов'язання в рамках Угоди СОТ про технічні бар'єри і погоджуються співробітничати щодо цих питань з метою спрощення та уникнення розбіжностей у технічних вимогах. Україна вживатиме необхідні заходи з метою поступового досягнення відповідності з технічними регламентами ЄС та системами стандартизації, метрології, акредитації, робіт з оцінки відповідності та ринкового нагляду ЄС і зобов'язується дотримуватися принципів та практик, викладених у чинних Рішеннях та Регламентах ЄС.

Майбутня імплементація Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів має забезпечити здійснення торгівлі між сторонами на таких саме умовах, як і між державами-членами ЄС. Положення щодо маркування товарів містять зобов'язання сторін діяти у відповідності з принципами Угоди СОТ про технічні бар'єри стосовно того, що вимоги до маркування не повинні створювати зайвих перешкод у міжнародній торгівлі. Гармонізація технічних стандартів сторін має скоротити існуючі нетарифні бар'єри у торгівлі між сторонами, підвищити якість продукції на внутрішньому ринку України, а

також сприятиме формуванню позитивного іміджу України на світових ринках щодо якості українських товарів та продукції.

Положення глави 4 «Санітарні та фітосанітарні заходи» покликані сприяти торгівлі товарами (зокрема тваринами і продукцією тваринництва, рослинами та рослинною продукцією), які підпадають під дію санітарних та фітосанітарних заходів. Водночас ця частина Угоди забезпечує сторони належним захистом якості та безпечності продукції. При цьому Україна та ЄС прагнуть спільного розуміння стандартів утримання тварин, беручи до уваги процеси у Світовій організації зі здоров'я тварин. Глава, зокрема, передбачає:

- зобов'язання сторін поважати принципи Угоди СОТ про санітарні та фітосанітарні заходи;
- зобов'язання України наблизити своє законодавство щодо санітарних і фітосанітарних заходів та утримання тварин до норм та стандартів законодавства ЄС;
- започаткування механізму оперативних консультацій для вирішення проблем у торгівлі товарами, що мають стосунок до санітарних та фітосанітарних заходів;
- започаткування системи швидкого оповіщення та раннього попередження для надзвичайних випадків, що мають стосунок до ветеринарії та фітосанітарії. За певних умов відповідні системи раннього попередження Євросоюзу можуть стати також доступними для участі в них України.

Глава також включає положення стосовно процедур верифікації та сертифікації; імпорتنих перевірок; умов імпорту та захисних заходів при торгівлі товарами, які мають стосунок до здоров'я тварин і рослин, харчової безпеки та добробуту тварин. При цьому сторони домовилися про створення підкомітету з управління санітарними та фітосанітарними заходами, який контролюватиме імплементацію цієї глави, відстежуватиме ситуацію та актуальність актів ЄС у частині санітарних та фітосанітарних заходів, надаватиме рекомендації, здійснюватиме необхідні процедури та буде майданчиком для розв'язання проблем [5].

Hazard Analysis and Critical Control Point (НАССР) – система аналізу ризиків, небезпечних чинників і контролю критичних

точок є науково обґрунтованою, що дозволяє гарантувати виробництво безпечної продукції.

Гармонізація вітчизняних та міжнародних стандартів у сфері якості та безпеки харчових продуктів диктує необхідність впровадження НАССР - сумісних технологій на всіх етапах виробництва тваринницької продукції. Головна концепція системи НАССР – забезпечення безпечності продукції на всьому шляху харчового ланцюга "від поля до столу".

ISO 22000 (ДСТУ ISO 22000) – міжнародний стандарт, який визначає вимоги до системи менеджменту в галузі безпеки харчових продуктів. Він об'єднує в собі загальноприйняті ключові елементи з метою забезпечення безпеки харчових продуктів по всьому продовольчому ланцюжку. Стандарт ISO 22000 (ДСТУ ISO 22000) включає в себе контроль безпеки харчових продуктів згідно з необхідними умовами програм і планів НАССР.

Вимоги стандарту ДСТУ ISO 22000 можуть бути використані для створення системи управління безпечністю харчових продуктів всіма організаціями, які безпосередньо або опосередковано беруть участь у харчовому ланцюзі. Слід зазначити, що стандарт ДСТУ ISO 22000 максимально узгоджений з ДСТУ ISO 9001 для можливості їх спільного застосування. Впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів на підприємстві – процес тривалий, який стосується всіх служб і всього персоналу. Під час розробки системи організація може використовувати такі рекомендації:

- ДСТУ-Н ISO / TS 22004: 2 009 (ISO / TS 22004: 2005) Системи управління безпечністю харчових продуктів – Рекомендації щодо застосування ISO 22000: 2005;
- ДСТУ ISO 22005: 2009 (ISO 22005: 2007) Простежуваність в кормових і харчових ланцюгах – Загальні принципи та основні вимоги до розробки та впровадження системи;
- PAS 220: 2008 – Програми-передумови харчової безпеки для харчових підприємств – стандарт, розроблений Британським інститутом стандартів;
- ISO / TS 22002-1: 2009 – Програми-передумови для безпеки харчових продуктів. Частина 1. Харчова промисловість.

В Україні вимоги щодо розробки та впровадження систем управління безпечністю харчової продукції за принципами НАССР задекларовані ДСТУ 4161-2003 «Система управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги» та ДСТУ ISO 22000:2007 «Система управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга».

Новий євроінтеграційний Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» № 1602-VII набрав чинності 20 вересня 2015 року. Цей Закон регулює відносини між органами виконавчої влади, виробниками, продавцями (постачальниками) та споживачами харчових продуктів і визначає правовий порядок забезпечення безпечності та якості харчових продуктів, що виробляються, знаходяться в обігу, імпортуються, експортуються [6].

У розділі II, стаття 3 «Державне забезпечення безпечності та якості харчових продуктів» зазначається, що держава забезпечує безпечність та якість харчових продуктів з метою захисту життя і здоров'я населення від шкідливих факторів, які можуть бути присутніми у харчових продуктах, шляхом:

- встановлення обов'язкових параметрів безпечності для харчових продуктів;
- встановлення мінімальних специфікацій якості харчових продуктів у технічних регламентах;
- встановлення санітарних заходів і ветеринарно-санітарних вимог для потужностей (об'єктів) та осіб, які зайняті у процесі виробництва, продажу (постачання), зберігання (експонування) харчових продуктів;
- забезпечення безпечності нових харчових продуктів для споживання людьми до початку їх обігу в Україні;
- встановлення стандартів для харчових продуктів з метою їх ідентифікації;
- забезпечення наявності у харчових продуктах для спеціального дієтичного споживання, функціональних харчових продуктах і дієтичних добавках, заявлених особливих характеристик та їх безпечності для споживання людьми, зокрема особами, які мають особливі дієтичні потреби;

- інформування та підвищення обізнаності виробників, продавців (постачальників) і споживачів стосовно безпечності харчових продуктів та належної виробничої практики;
- встановлення вимог щодо знань та умінь відповідального персоналу виробників, продавців (постачальників);
- встановлення вимог щодо стану здоров'я відповідального персоналу виробників, продавців (постачальників);
- участі у роботі відповідних міжнародних організацій, які встановлюють санітарні заходи та стандарти харчових продуктів на регіональному і світовому рівнях;
- здійснення державного контролю на потужностях (об'єктах), де виробляються та переробляються продукти, що становлять значний ризик для здоров'я і життя людей;
- здійснення державного нагляду з метою перевірки виконання виробниками та продавцями (постачальниками) об'єктів санітарних заходів вимог цього Закону;
- виявлення порушень цього Закону та здійснення необхідних заходів щодо притягнення до відповідальності осіб, які не виконують положення цього Закону.

У розділі VIII, стаття 55 «Міжнародне співробітництво України у сфері безпечності та якості харчових продуктів» встановлюються відповідні шляхи для здійснення міжнародного співробітництва України у цій сфері: участь у роботі відповідних міжнародних організацій; укладання міжнародних угод, включаючи двосторонні угоди про взаємне визнання санітарних заходів; гармонізація санітарних заходів та технічних регламентів з міжнародними стандартами, інструкціями та рекомендаціями щодо харчових продуктів та з процедурами оцінки відповідності.

Стаття 56 «Міжнародні договори України» визначає, що, якщо чинним міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Висновки. На основі проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

1. Відмінності технічних норм і стандартів – одна з найважливіших проблем, з якою стикаються українські і європейські компанії.

2. Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі (ПВЗВТ) передбачає узгодження українських та європейських стандартів для промислових товарів і сільськогосподарської продукції, що означає вироблення та продаж за єдиними правилами.

3. Україні необхідно вжити заходи з метою поступового досягнення відповідності з технічними регламентами ЄС та системами стандартизації, метрології, акредитації, робіт з оцінки відповідності та ринкового нагляду ЄС і дотримуватися принципів та практик, викладених у чинних Рішеннях та Регламентах ЄС.

4. Україна повинна наблизити своє законодавство щодо санітарних і фітосанітарних заходів та утримання тварин до норм та стандартів законодавства ЄС.

5. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» № 1602-VII має євроінтеграційний характер і передбачає участь у роботі відповідних міжнародних організацій, які встановлюють санітарні заходи та стандарти харчових продуктів на регіональному і світовому рівнях.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження повинні бути спрямовані на вивчення проектів нормативних документів, розроблених на виконання Закону «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» № 1602-VII від 22.07.2014 р. Державною ветеринарною та фітосанітарною службою України.

Список використаних джерел:

1. Гаруни М. Х. Разработка современных приемов стандартизации и сертификации продукции птицеводства по показателям безопасности : автор....канд.тех. наук :08.00.20 / М. Х.Гаруни – М., 1999. – 103 с.
2. Рогозян Ю. Перспективи української участі у програмах та агентствах ЄС [Електронний ресурс] / Ю.Рогозян – Режим доступу: <http://np.org.ua/2015/10/perspektyvy-ukrajinskoji-uchasti-u-prohramah-ta-ahenstvah-es/>.
3. Участь України в агенціях і програмах Європейського Союзу: перспективи та можливості [Електронний ресурс] / О. Шуміло, Н. Шаповалова, О. Ірина та ін. – Режим доступу : [file:///D:/Downloads/Book-all%20\(2\).pdf](file:///D:/Downloads/Book-all%20(2).pdf)
4. Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/eu_ukraine/trade_relation/free_trade_agreement/index_uk.htm.

5. ЕС – Україна: поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/documents/virtual-library/dcfta_guidebook_web.pdf.
6. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України (Редакція: 01.01.2015 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://law.dt-kt.com/?p=2815>.
7. Іщенко Ю.Б. Головні положення розробки і впровадження системи НАССР [Електронний ресурс] / Ю.Б. Іщенко – Режим доступу : <http://market.avianua.com/?p=4100>.

Л. С. Патрева. Перспективи міжнародного співробітництва України в сфері безпеки та якості харчових продуктів.

Проанализированы предпосылки для налаживания сотрудничества в международных агентствах. Рассмотрены ключевые элементы Положения об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли с ЕС. Определены пути государственного обеспечения безопасности и качества пищевых продуктов в соответствии с Законом Украины «Об основных принципах и требованиях к безопасности и качеству пищевых продуктов». Рассмотрены основные положения системы НАССР для гармонизации отечественных и международных стандартов в области качества и безопасности пищевых продуктов.

Ключевые слова: международное сотрудничество, пищевые продукты, безопасность, качество.

L. Patreva. Prospects of international cooperation between Ukraine in the sphere of security and quality of product food.

Based on the study can be found that differences in technical standards and norms is one of the major problems faced by Ukrainian and European companies. Deep and Comprehensive Free Trade Area (DCFTA) provides for harmonization of Ukrainian and European standards for industrial products and agricultural products; which means production and sales by the same rules. Ukraine needs to take measures progressively to achieve compliance with EU technical regulations and systems of standardization, metrology, accreditation, conformity assessment and market surveillance and the EU adhere to the principles and practices set out in existing EU Regulations and Decisions. Ukraine should align its legislation on sanitary and phytosanitary measures and accepted norms and standards of the EU. The Law of Ukraine "On basic principles and requirements for safety and quality of food" № 1602-VII has the nature of European integration and involves participation in the relevant international organizations that set standards for sanitary measures and food at the regional and global levels.

Key words: Ukraine, international cooperation, production, safety, quality.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

- О. М. Вишневська, Н. В. Бобровська.** Адаптаційний підхід у гарантуванні екологічної безпеки держави3
- Н. М. Сіренко, А. В. Бурковська, Т. І. Лункіна.** Соціальна відповідальність ведення бізнесу в Україні..... 13
- В. І. Криленко.** Регіональні аспекти інноваційної політики розвитку аграрного сектора 20
- І. В. Белоус.** Перспективи розвитку виноградарства і виноробства Миколаївської області України 26
- В. П. Рибачук.** Загальнодержавний та регіональний вимір ефективності аграрного виробництва України..... 38

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

- В. В. Гамаюнова, В. І. Шевель.** Формування врожайності та якості зерна сортів проса залежно від строку сівби та фону живлення в умовах Півдня України 50
- Л. К. Антипова.** Облистяність – важливий показник якості корму сортозразків люцерни..... 62
- В. Ф. Дворецький, Т. В. Глушко.** Формування продуктивності пшениці ярої під впливом сучасних ристрегулюючих речовин на Півдні України 69
- В. П. Миколайко.** Фотосинтетичний потенціал та інтенсивність квіткоутворення цикорію коренеплідного на насіння залежно від агротехнологічних прийомів його вирощування..... 79
- Ю. І. Івасюк.** Продуктивність посівів сої за роздільного та інтегрованого застосування мікробіологічного препарату, регулятора росту рослин і гербіциду 89
- М. О. Бойко.** Вплив густоти посіву та строків сівби на продуктивність гібридів сорго зернового в умовах Півдня України 96
- Л. В. Постоленко.** Ріст та розвиток смородини чорної залежно від використання мульчування та зрошення 104

А. М. Лихочвор. Вплив добрив на формування продуктивності рижію	116
А. С. Патрєва. Перспективи міжнародного співробітництва України у сфері безпечності та якості харчових продуктів	124
І. Б. Баньковська. Аналіз якості туш і м'яса свиней різних комерційних генотипів	135

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

L. Vakhonina. Interaction of harmonic waves with a thin elastic circular inclusion under conditions of smooth contact	145
А. А. Ставинский, О. О. Пальчиков, О. О. Плахтырь. Распределение индукции в рабочем зазоре аксиального асинхронного двигателя	159
D. Marchenko. Tribological research on the process of wear of a friction pair «cable block – rope» considering rolling slippage .	169
Ю. О. Кірічек, В. О. Гряник. Інформаційне забезпечення моніторингу земель та створення територіальних геоінформаційних систем кадастру нерухомості	180
А. П. Галєєва, В. А. Грубань. Обґрунтування параметрів технологічного модуля для збирання кукурудзи на зерно ..	194
Н. А. Доценко. Особливості класифікації системи управління якістю підприємств з урахуванням вимог міжнародних стандартів	202